

TEMADAG OM EN MERE HENSIGTSMÆSSIG ALKOHOLKULTUR – HVAD KAN KOMMUNEN GØRE?

November 2018

Eva Michelle Burchard og Anette Thorsmark

Center for Forebyggelse i praksis, KL

EN SUNDERE ALKOHOLKULTUR FOR ALLE

Et mere hensigtsmæssigt alkoholforbrug i hele befolkningen kræver et fælles kritisk blik på vores alkoholkultur i Danmark. Det er langt fra altid socialt acceptabelt sige nej tak til alkohol

Kommunen har mulighed for at påvirke alkoholkulturen ved at begrænse alkohol i byrummet og på egne institutioner. Fx igennem bevillingsnævnets beslutninger om placering og åbningstider for udskænkingssteder samt lejlighedstilladelser til arrangementer i sportsklubber, foreninger og til byfester

Temadagens formål

Formålet med temadagen er at give input og dele erfaringer om, hvordan kommuner bedst understøtter udviklingen af en mere hensigtsmæssig alkoholkultur fx gennem alkoholpolitikker og ved at etablere alkoholfrie miljøer.

Program for temadag – En mere hensigtsmæssig alkoholkultur – hvad kan kommunen gøre?

9.30-10.00 Morgenkaffe

10.00-10.15 Velkomst, præsentation og introduktion til dagens program

Oplæg om den danske alkoholkultur v/ Veronica Pisinger

Inspirationsvæg – hvor kan alkoholkulturen påvirkes?

11.30-11.45 Pause

Introduktion til workshop

12.00-12.45 Frokost

Workshop - *‘Hvordan får vi en mere hensigtsmæssig alkoholkultur’*

14.50 -15.00 Opsamling på dagen og tak for i dag

Kort præsentation på 20 sek.

- Navn
- Kommune
- Kort om din opgave ift. alkoholforebyggelse

DEN DANSKE ALKOHOLKULTUR

V. VERONICA PISINGER, STATENS INSTITUT FOR FOLKESUNDHED

INSPIRATIONSVÆG

JERES ERFARINGER MED HVOR KAN
ALKOHOLKULTUREN PÅVIRKES?

Inspirationsvæg

● Hvilke erfaringer har I jeres kommune ift. at påvirke alkoholkulturen?

Målgrupper

Arenaer

Indsats

INTRO TIL WORKSHOP - 5 CASES

PÅVIRKNING AF EN MERE HENSIGTSMÆSSIG
ALKOHOLKULTUR PÅ 5 ARENAER

Case 1. England & Wales - alkoholfrie fodboldstadioner siden 1985

Formål/baggrund

- Forbudt siden 1985 at drikke alkohol under fodboldkampe
- Forbud blev indført for at forhindre vold og ballade før, under og efter kampen

Forbuddet omhandler:

- Ingen alkohol når kampen spilles
- Manglende overholdelse giver bøde eller fængsel straf
- Der kan kun nydes alkohol før, under halvlegen og efter kampene
- Forbuddet gælder kun fodbold og fx ikke rugby eller cricket

Krav om lovændring

- Modstandere af forbuddet fremhæver, at forholdene fra 70'erne og 80'erne er forbi.
- Stigende billetpriser, har ændret fanskaren, så det er middelklassen, der ser fodbold.
- Forslag om ændring af loven: De lokale myndigheder skal forbyde salg af alkohol ved højrisikokampe.

Case 2. Samarbejde med ungdomsuddannelserne om alkoholforebyggelse— Varde og Sønderborg Kommune

Formål/baggrund:

- Hæve debutalderen for alkohol
- Mindske alkoholforbruget blandt unge
- Ændre deres alkoholkultur

Målgruppe:

- Indsatserne koordineres i samarbejde med ledelse, studievejledere og lærere på ungdomsuddannelserne.

Indsatser:

- Undervisning i flertalsmisforståelser og falsk gruppe-pres
- Ung til ung repræsentanter ift. falsk gruppe-pres
- Tidlig opsporing, dialog, kort intervention (Sønderborg)
- Individuel rådgivning, inddragelse af unge i udvikling af alkoholpolitik.
- De unge har skabt nye rammer for deres gymnasiefester, hvor alkohol fylder mindre.

Case 3. Ældreområdet – Silkeborg Kommune

Baggrund: Undersøgelser og praksis giver udtryk for at alkoholoverforbrug er en problemstilling hos mange ældre og for personalet

Indsatser:

- › Undervisning til personalet om alkoholoverforbrug
- › Handlevejledninger og supervision til personalet
- › Rammer for alkoholindtag på institutioner
- › Støtte til pårørende til ældre med et alkoholoverforbrug
- › Samtaleforløb målrettet borgere 60+
- › Informationsmateriale, kampagner og undervisning til borgere om alkohol

Case 4. Trygt natteliv i Holstebro Kommune

Et samarbejde mellem Restauratørforening, Politi, bevillingsnævn, ungdomsuddannelserne, Jysk Dragon Regiment, Taxa, Natteravnene og SSP og en række værtshuse og diskoteker

Koordineres af kommunens SSP i samarbejde med lokalpolitiet

Indsatsen rummer bla følgende elementer:

- › Kurser for alle restauratører, dørmandsnetværk, foredrag på ungdomsuddannelserne, hjælpekort til unge med telefonnummer til politi, lægevagt, gademedarbejder, afmelding af dankort, taxa m.v.
- › Aftale om, at efter kl. 24 må der ikke være unge under 18 år tilstede.
- › Tæt dialog med bevillingsnævnet om, hvad der sker i byen
- › Opmærksomhed på at placere ansvar for de unges sikkerhed hos de unge selv og deres forældre.

Evt film: https://www.youtube.com/watch?v=859oNn_5eHQ

Case 5. Alkoholding på skoler og i daginstitutioner – Lyngby Kommune

Baggrund/formål

- Hæve debutalderen for alkohol
- Reducere det generelle alkoholindtag
- Understøtte en sundere alkoholkultur blandt borgere i kommunen

Indsats

- Voksne må ikke indtage alkohol til sociale arrangementer - fx julefesten i børnehaven, afgangsceremonien på skolen.
- Vise at samvær og sociale relationer skal være bærende for fællesskaber og ikke alkohol.
- Sikre sunde rammer, hvor det bliver acceptabelt at takke nej til alkohol
- Tilbyde alternativer til alkohol

- Lyngby Kommunes 'alkoholding' er endnu ikke implementeret

WORKSHOP

ERFARINGER MED AT ETABLERE RAMMER DER
UNDERSTØTTER EN MERE HENSIGTSMÆSSIG
ALKOHOLKULTUR

Gruppeinddeling

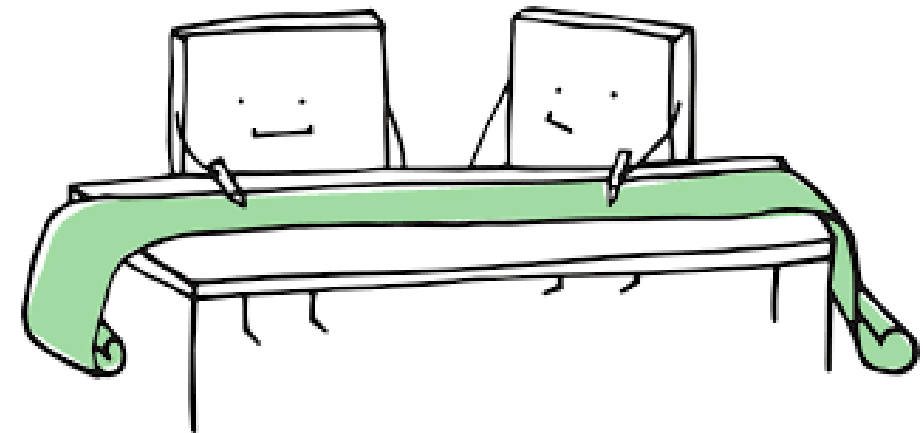
Gruppe 1: Alkoholfrie miljøer og fællesskaber på stadioner og sportshaller

Gruppe 2: Alkoholfrie miljøer og fællesskaber på ungdomsuddannelserne

Gruppe 3: Alkoholforebyggelse på ældreområdet

Gruppe 4: Alkoholforebyggelse i nattelivet (og erhvervslivet)

Gruppe 5: Alkoholfrie miljøer og fællesskaber på skoler og daginstitutioner

Formål med workshoppen

1

Med afsæt i egne erfaringer og casen udvikles en række anbefalinger ift. at fremme alkoholforebyggelsen

2

- Anbefalingerne præsenteres for de andre grupper til slut
- I vælger selv, hvordan I fremlægger og præsenterer jeres produkt
- Fx planche, papkort eller mindmap

3

- Udvælg en bordformand til fx at styre proces, tid og fremlæggelse
- I er velkomne til at lave fælles fremlæggelse

Arbejdsspørgsmål

- **Hvad skal der til for at styrke alkoholforebyggelsen i casen?**
Fx – politisk- og ledelsesmæssige opbakning, organisering, kompetencer hos medarbejdere
- **Hvem skal der samarbejdes med?**
Fx bevillingsnævnet, ungdomsuddannelse, SSP, forebyggende medarbejdere på ældreområdet
- **Ud fra jeres drøftelser list 2-3 forudsætninger for at påvirke alkoholturen**
- **Fremlæg jeres produkt for de andre grupper**

Alkoholkultur

Muligheder

Barrierer

Alkoholfrie miljøer

Fællesskaber

Fremlæggelse af gruppearbejde

- Fremlæg jeres produkt for de andre deltagere
- Hver gruppe har 7 min. til at fremlæggelse
- 3 min. til spørgsmål

Alkoholkultur

Muligheder

Barrierer

Alkoholfrie miljøer

Fællesskaber

Check out

- Stil jer i en cirkel
- Check ud med en vigtig pointe fra dagen

Information og materialer om cases

- Case 1. England & Wales - alkoholfrie fodboldstadioner siden 1985
[LINK til artikel, http://tidende.dk/?Id=78078,](http://tidende.dk/?Id=78078)
- Case 2. Samarbejde med ungdomsuddannelserne om alkoholforebyggelse
Varde Kommune [Oplæg](#), [Sønderborg Kommunes hjemmeside](#)
Sønderborg Kommune: [Oplæg](#), [Varde Kommunes hjemmeside](#)
- Case 3. Ældreområdet – Silkeborg Kommune
[Silkeborg Kommunes hjemmeside, http://www.dualog.dk/pdf/Dualog-Silkeborg-aeldre-alkohol.pdf](http://www.dualog.dk/pdf/Dualog-Silkeborg-aeldre-alkohol.pdf)
[http://psy.au.dk/fileadmin/CRF/STOF/STOF_pdf_er/STOF_nr_31/STOF_NR_31_S.88 -
_AEldre alkohol og det gode liv.pdf,](http://psy.au.dk/fileadmin/CRF/STOF/STOF_pdf_er/STOF_nr_31/STOF_NR_31_S.88_-_AEldre_alkohol_og_det_gode_liv.pdf)
<https://www.sst.dk/da/aeldre/forebyggelse/~media/77D4F08461A141739EF866AA7569AB27.ashx>
- Case 4. Trygt natteliv i Holstebro Kommune
<https://www.sst.dk/~media/7D9E21156B474B43B973AD8F9DC7FB4C.ashx> , <https://www.sst.dk/da/puljer-og-projekter/2008/koncept-for-ansvarlig-udskaenkning/~media/462BD85A4F914B41ACC3FA3E805A7E29.ashx>
<https://www.holstebro.dk/trygtnatteliv>
- Case 5. Alkoholding på skoler og i daginstitutioner – Lyngby Kommune
[Lyngby Kommunes pjece Alkoholding, https://blaeksprutten.vejle.dk/politikker-og-retningslinjer/alkoholpolitik/](https://blaeksprutten.vejle.dk/politikker-og-retningslinjer/alkoholpolitik/)